

Intern miljörevision av Länsstyrelsen Blekinge

Datum: 2020-12-14

Plats: Digitalt

Revisionsledare: Jennie Thronée, Länsstyrelsen i Hallands län

Revisionskriterier/kravdokument:

- Förordning (2009:907) om miljöledning i statliga myndigheter
- Svensk Miljöbas kravstandard
- Internt styrande miljöledningsdokument

Bakgrund och syfte

Enligt förordning (2009:907) om miljöledning i statliga myndigheter ska årliga interna miljörevisioner genomföras för att kontrollera att myndigheten följer gällande miljöregler och andra styrdokument för myndighetens miljöledningssystem. Länsstyrelserna i Jönköpings, Hallands, Kronobergs, Blekinge och Skåne län har sedan 2010 en samverkan kring utbyte av revisorer, som enligt överenskommen turordning utför intern miljörevision hos ett annat län.

Denna interna miljörevision syftar till att undersöka om miljöledningssystemet för Länsstyrelsen i Blekinge län (härefter kallat Länsstyrelsen) lever upp till de krav som anges i ovanstående förordning samt kravdokument. En viktig del i revisionen är identifiering av förbättringsområden.

Omfattning

Granskningen av miljöledningssystemets dokumentation omfattade hela Länsstyrelsen på en övergripande nivå. En särskild granskning gjordes av avdelningarna för stöd och utveckling samt natur och klimat. Även miljöledningsgruppen och vaktmästeriet omfattades av revisionen. Uppföljning av avvikelser från föregående revision genomfördes.

Genomförande

Revisorn har inför revisionstillfället tagit del av de styrdokument som hör till Länsstyrelsens miljöledningssystem samt föregående års revisionsrapport. Revisionen inleddes med en intervju med chefen för stöd och utveckling, med inriktning på miljöledningsgruppens utformning och arbetssätt. Därefter följde intervjuer med chefen för natur och klimatavdelningen samt med några utvalda medarbetare gällande kännedom om miljöledningssystemet. Därefter hölls samtal med vaktmästerifunktionen och slutligen med tre representanter ur miljöledningsgruppen. Revisionen avslutades med en summering av intrycken från dagen tillsammans med miljöledningssamordnaren.

På grund av reserestriktioner genomfördes hela revisionen digitalt. Miljöledningssamordnaren deltog under hela dagen förutom vid samtalet med miljöledningsgruppens representanter. Då syn av lokaler och utrymmen inte kunde genomföras på plats hade revisorn i förväg fått del av fotodokumentation.

Revisionsrapporten har kommunicerats med myndigheten som på så vis haft möjlighet att förtydliga eventuella oklarheter inför fastställande. Rapporten diarieförs hos Länsstyrelsen i Blekinge.

Granskningsresultat

Granskningen har inte resulterat i några avvikelser. Fem förbättringsförslag noterades, en sammanställning av dessa finns i Bilaga 1.

Antal större avvikelser	0
Antal mindre avvikelser	0
Antal noteringar/förbättringsförslag	5

Kommentarer och slutsatser

Övergripande

De intervjuade uttrycker att det är ordning och reda i miljöledningssystemet och det bekräftas även av den dokumentation som finns samlad på intranätet. De förbättringsförslag som lämnas är observationer av några områden som kan vidareutvecklas. Det övergripande budskapet efter revisionen är dock att fortsätta med ert strukturerade arbete och värna om det samt fortsatt uppmuntra det engagemang som finns bland medarbetarna.

Ansvarsfördelning, policies och rutiner

Policyer och rutiner finns inom relevanta områden och hålls aktuella. Ledningens genomgång är väl dokumenterad. Extern revision genomfördes nyligen utifrån kraven i Svensk miljöbas och inga avvikelser noterades.

Till stöd för samordnaren finns en intern miljöledningsgrupp. Gruppens ansvarsområden beskrivs på intranätet och gruppen har representanter från olika funktioner. Flera av de intervjuade vittnar om ett stort engagemang men att det kan vara svårt att få tiden att räcka till. För vissa ligger arbetet i miljögruppen i linje med vad man gör inom ordinarie arbetsområde. För andra gäller inte detta och ibland uppkommer mer akuta arbetsuppgifter som gör att man inte alltid kan ta sig tid att delta i gruppens möten. Det framkom att det finns viss oklarhet kring gruppens tillhörighet i organisationen samt vem som är ansvarig chef.

Kännedomen om policys och rutiner bedöms vara godtagbar. De intervjuade uppger att de i huvudsak vet vart de ska vända sig för att hitta information och lämna förslag. Information sprids framför allt via intranätet och personalinformationstillfällen och ges även vid introduktion till nyanställda.

Resor och arbetsmaskiner

Länsstyrelsens resor har enligt miljöutredningen betydande miljöpåverkan. Man äger fyra bilar, varav två är tillgängliga för alla att boka. Utöver dessa finns två bilar som hör till naturförvaltning respektive djurskydd och dessa har specifika krav på funktion. I övrigt täcks behovet av hyrbilar genom avrop från det statliga ramavtalet. Det uttrycks att hyrbilsfirmorna endast erbjuder ett begränsat utbud av bilar med hög miljöprestanda vilket gör det svårt att välja sådana. Även tillgång till tankställen för miljövänliga bränslen uttrycks som bristfällig och det upplevs inte rimligt att behöva åka extra sträcka för att tanka.

Gällande resfria möten så är det sannolikt att en del möten även framöver kommer att ersättas av digitala. Diskussioner pågår om vad man kommer att ta med sig efter pandemin i form av nya rutiner och arbetssätt. Man ser att det finns både tid och pengar att spara på resfria möten, även om behovet av personliga möten också finns. I viss mån upplevs mötesmöjligheterna ha förbättrats, ett exempel är att man med digitala möten kan ha fler men kortare avstämningar. Man har även medarbetare som bor långt från arbetsplatsen, och framöver kan det bli aktuellt att omvärdera i vilken omfattning medarbetare måste befinna sig fysiskt på arbetsplatsen.

Det framgår att det finns skillnader mellan avdelningarna gällande hur mycket man flyger respektive väljer andra färdsätt. Detta tros bottna i det personliga engagemanget samt kopplingen till de uppdrag man arbetar med. Mötes- och resepolicyn uppmanar till resfria möten och innehåller även en tydlig rangordning av färdslag. Godkännandet av en resa ligger hos den närmaste chefen.

Arbetsmaskiner används inom exempelvis naturförvaltningen, det kan vara både egna redskap och sådana som används inom upphandlade entreprenadtjänster.

Idag följs inte CO2-utsläpp från arbetsmaskiner och redskap upp, något som egentligen ska göras enligt bilagan till miljöledningsförordningen.

Kemikalie- och avfallshantering

Länsstyrelsen har upphandlat städtjänster, och säkerhetsdatablad för produkterna finns i pärm i städförråd. Personalen vid vaktmästeriet är engagerad och anstränger sig för att det ska fungera enligt gällande rutiner. För hanteringen av farligt avfall finns tydligt uppmärkta behållare och denna del fungerar enligt uppgift väl. Vad gäller övrigt avfall finns de olika fraktionerna i uppmärkta sorteringsmöbler i exempelvis personalkök, men efterlevnaden fungerar inte alltid och vid tömning i soprum upptäcks ofta felsorterade förpackningar.

Upphandling

Sedan något år tillbaka finns en upphandlare anställd med ansvar för alla Länsstyrelsens upphandlingar. Upphandlaren är även med i miljöledningsgruppen och tycker att den fyller en viktig funktion för den tvärsektoriella dialogen. Utöver miljögruppen finns idag inget etablerat samarbete mellan miljösamordnare och upphandlare. I miljöplanen saknas för närvarande aktiviteter kopplat till målet om att hållbarhetskrav ska finnas med vid alla upphandlingar där det är relevant.

Fossilbränslefria länsstyrelser

Länsstyrelsen har ställt sig bakom ambitionen om fossilbränslefrihet, och det finns flertalet utmaningar att ta sig an kopplat till detta. Medvetenheten är hög avseende utsläpp från persontransporter men mindre vad gäller arbetsmaskiner och övriga fordon. Siffror från andra län visar att utsläpp från arbetsmaskiner kan vara ett betydande bidrag. Då man har lång restid till Stockholm kan biobränsle för flygresor vara ett alternativ för de flygresor som inte kan undvikas. En gemensam upphandling av flygbiobränsle förbereds för närvarande av Swedavia med möjlighet för de länsstyrelser som är intresserade att haka på.

BILAGA 1

Lista över förbättringsförslag

Nr	Område	Förslag
1	Resor och arbetsmaskiner	Inled dialoger med de lokala hyrbilsfirmorna för att tydliggöra er efterfrågan på bilar med högre miljöprestanda. Denna typ av dialog har visat sig framgångsrikt i en del andra län och i förlängningen lett till större förståelse och ett bättre utbud.
2	Resor och arbetsmaskiner	Idag följs inte utsläpp från arbetsmaskiner upp. Ett bra första steg kan vara att skapa sig en bild av nuläget för att kunna börja efterfråga dessa uppgifter. Detta görs lämpligen i samverkan med naturförvaltare och upphandlare.
3	Resor och arbetsmaskiner	Anslut till Swedavias upphandling av flygbiobränsle, och använd pristillägget som ett internt styrmedel.
4	Upphandling	Utveckla samverkan mellan miljöledningssamordnare och upphandlare avseende hållbarhetskrav. Då miljöledningssamordnarens tid är begränsad kan en rekommendation vara att identifiera ett eller ett par områden att fokusera på, samt att involvera medarbetare med särskilda kompetenser inom dessa områden.
5	Avfallshantering	Ta hjälp av kommunikatörer för att formulera budskap och/eller ny skyltning gällande sortering av förpckningar i de olika fraktionerna.

Förbättringsmöjligheter innebär mindre observationer och rekommendation om förbättringar men utan krav på uppföljande hantering. Det kan röra sig om förslag på förändringar i ett dokument, att länkning på intranätet inte fungerar eller att dokumenten finns men inte förts in på intranätet. Det kan även vara en möjlighet till förbättring av såväl miljö som system, eller ett uppmärksammande av något som fungerar särskilt väl i systemet och kan vidareutvecklas.